

เล่มที่ ๔

คำคล้องจอง ๔ พยางค์

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เมื่อกำหนดคำ ๔ พยางค์ ให้ ๑ คำ นักเรียนสามารถเขียนคำ ๔ พยางค์ ที่มีเสียงคล้องจองกับคำที่กำหนดให้ได้
๒. นักเรียนสามารถแต่งคำคล้องจอง กลอนสี่ได้

แบบทดสอบก่อนเรียน

เล่มที่ ๔

คำคล้องจอง ๔ พยางค์

ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✕ หน้าข้อที่พยางค์สุดท้าย
ของคำ(กลุ่มคำ)แรกมีเสียงคล้องจองกับพยางค์ที่ ๒ ของคำ
(กลุ่มคำ) หลัง

๑. อากาศสด**ชื่น**

ก. แจ่มใสยินดี

ข. แตกตื่นตกใจ

ค. อากาศสดใส

๒. รักข้ามขอบ**ฟ้า**

ก. นภาแจ่มใส

ข. ไม่ไกลจากตัว

ค. ผุ่จนกโบยบิน

๓. เจริญรุ่ง**เรือง**

ก. ทุกบ้านร้านค้า

ข. บ้านเมืองสดใส

ค. สำราญใจกาย

๔. ทุ่งหญ้ากว้าง**ไกล**

ก. สุดหูสุดตา

ข. ต้นข้าวรวงสวย

ค. ต้นไม้มากมี

๕. รู้คุณพ่อแม่

ก. ยามแก่แลดู

ข. พระคุณของท่าน

ค. อย่าทิ้งให้เหงาม

๖. ท่องเที่ยวทะเล

ก. ว่ายน้ำหัวใจ

ข. เร่ร้อนเรื่อยไป

ค. เฮฮาพาสุข

๗. พงไฟพรในป่า

ก. ในสวนดอกไม้

ข. แก้วตาชอบไป

ค. มีสัตว์ร้าย

๘. บ้านนี้มีรัก

ก. มีสวนไม้ดอก

ข. ให้ความอบอุ่น

ค. ไคร่จ๊กไฟหา

๙. ตำนวนภาษา

ก. ตั้งใจเล่าเรียน

ข. วาจาสุภาพ

ค. ลูกไก่ได้พลอย

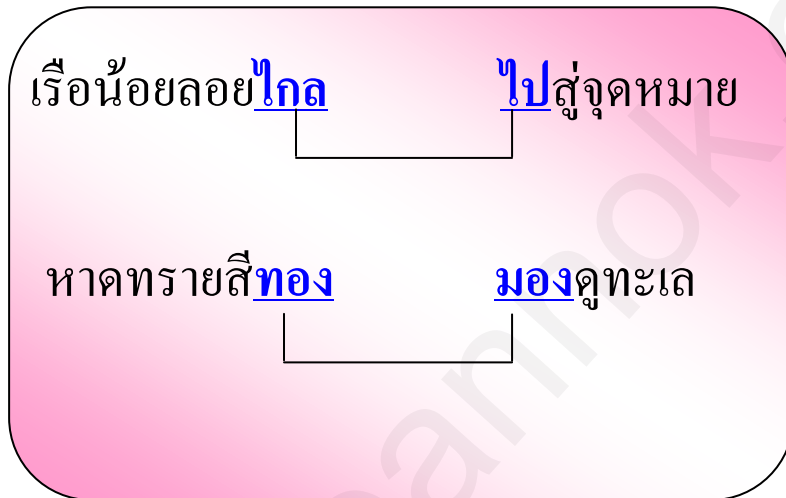
๑๐. ตื่นนอนทุกเช้า

ก. รีบเข้าห้องเรียน

ข. รีบซื้ออาหาร

ค. รีบไปโรงเรียน

คำคล้องจอง ๔ พยางค์ คือ คำ ๔ พยางค์ ตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไปที่มีเสียงคล้องจองกัน โดยพยางค์หลังของคำ(กลุ่มคำ)แรกมีเสียงคล้องจองกับพยางค์ที่ ๑ ของคำหลัง เช่น

กิจกรรมที่ ๑

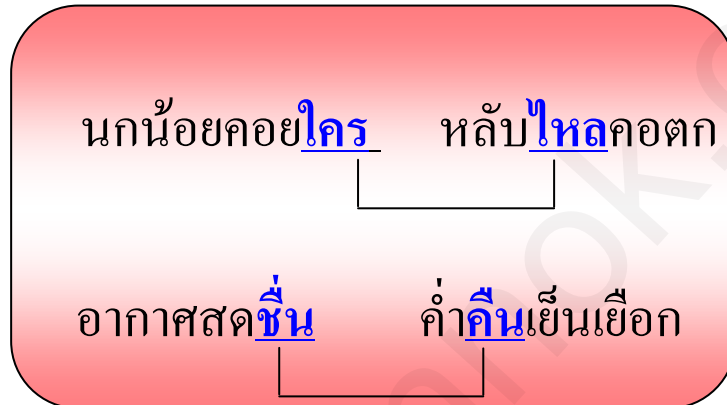
นักเรียนลองทำดู ถ้าเข้าใจต้องทำได้นะคะ
คำคล้องจอง ๔ พยางค์ โดยพยางค์หลังมีเสียงคล้องจองกับ
พยางค์ที่ ๑ ของคำหลัง (จากตัวเลือกข้างล่าง)

เจอ คือ ลำ ใจ ระ มี

ตัวอย่าง เราไม่เกะ กะ ระรานน้องพี

๑. ตั้งใจทำดี .....แต่คนชม
๒. คนสวยหน้าใส .....เธอแสนดี
๓. รักษาแม่น้ำ .....คลองของเรา
๔. ทำด้วยสองมือ .....ความภูมิใจ
๕. อย่าทำเหอเรอ .....แต่อันตราย

คำคล้องจอง ๔ พยางค์ นอกจากพยางค์สุดท้ายของคำ (กลุ่มคำ)แรกจะมีเสียง คล้องจองกับพยางค์ที่ ๑ ของคำหลังแล้ว พยางค์สุดท้ายของคำ แรกจะมีเสียงคล้องจองกับพยางค์ที่ ๒ ของคำหลังก็ได้ เช่น

กิจกรรมที่ ๒

นักเรียนลองทำดู ถ้าเข้าใจต้องทำได้นะคะ
คำคล้องจอง ๔ พยางค์ โดยพยางค์หลังมีเสียงคล้องจองกับ
พยางค์ที่ ๒ ของคำหลัง (จากตัวเลือกข้างล่าง)

เขียน   ปลุก   ชู   ทาน   เจือ

ตัวอย่าง   เรือน้อยลอยไกล   โบกใบสบัด

๑. ฉันไปโรง เรียน   หมั่น _____ หมั่นอ่าน

๒. เพื่อนคอยช่วยเหลือ   จุน _____ ทุกวัน

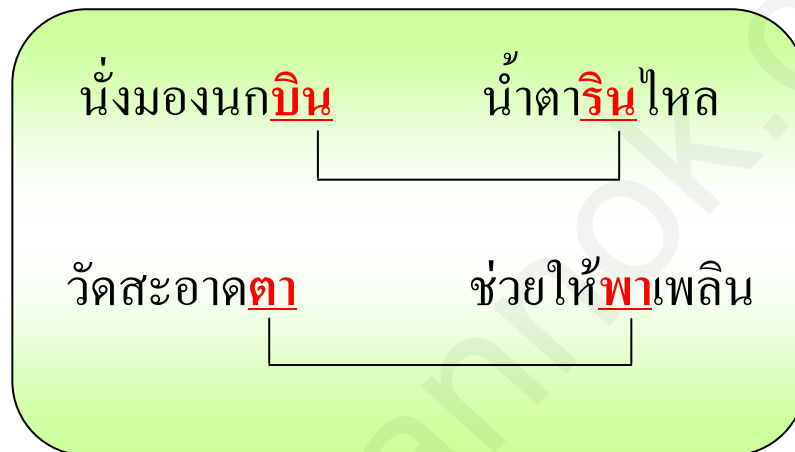
๓. พ่อแม่รัก ลูก   ฝึng _____ ความดี

๔. หมั่นหาความ รู้   เชิด _____ หน้าตา

๕. ตั้งใจทำงาน   ตรวจ _____ ให้ถูก

คำคล้องจอง ๔ พยางค์ อาจจะคล้องจองกันโดยพยางค์
สุดท้ายของคำ (กลุ่มคำ)แรกมีเสียงคล้องจองกับพยางค์ที่ ๓
ของคำหลัง เช่น

กิจกรรมที่ ๓

ให้นักเรียนเขียนคำ (กลุ่มคำ) ๔ พยางค์ต่อจากคำที่ให้ไว้โดยให้พยางค์ที่ ๓ มีเสียงคล้องจองกับพยางค์สุดท้ายของคำแรก

ตัวอย่าง   ตึกรามบ้านช่อง   แมวนั่งมองดู

๑. ดอกไม้สดสวย   คล้องจองกับ   .....

.....

๒. ร่ำรวยเงินทอง   คล้องจองกับ   .....

.....

๓. รักน้องคนเดียว   คล้องจองกับ   .....

.....

๔. ทุ่งเขียวขจี   คล้องจองกับ   .....

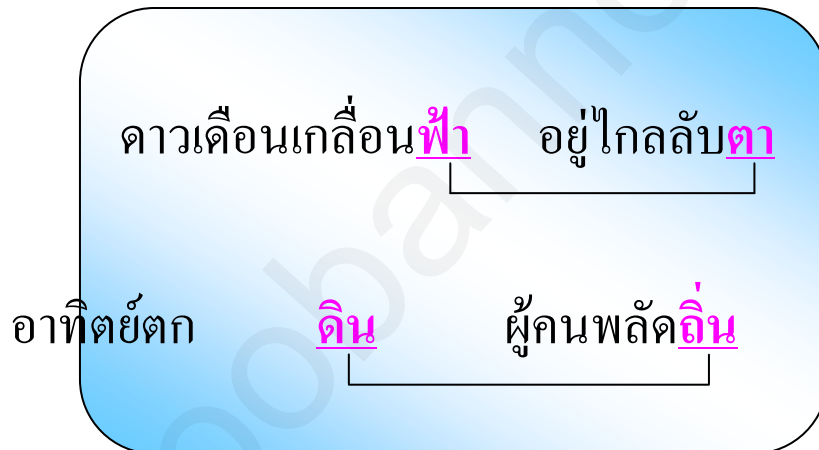
.....

๕. วิถีไฟระเระ   คล้องจองกับ   .....

.....

นักเรียนจะเห็นว่าคำคล้องจอง ๔ พยางค์ มีการคล้องจองกัน ๓ ลักษณะคือ พยางค์สุดท้ายของคำ(กลุ่มคำ)แรกคล้องจองกับพยางค์ที่ ๑ ของคำ(กลุ่มคำ)หลัง หรือ คล้องจองกับพยางค์ที่ ๒ ของคำ(กลุ่มคำ)หลัง และอาจจะคล้องจองกับพยางค์ที่ ๓ ของคำ(กลุ่มคำ)หลังก็ได้ นอกจากนี้พยางค์สุดท้ายของคำ (กลุ่มคำ) แรก จะมีเสียงคล้องจองกับพยางค์ที่ ๔ ของคำ (กลุ่มคำ) หลังก็ได้เช่นกัน เช่น

กิจกรรมที่ ๔

ลองทบทวนความรู้ของนักเรียนอีกครั้ง โดยเลือกคำ
๔ พยางค์ ซึ่งพยางค์ที่ ๔ มีเสียงคล้องจองกับพยางค์
สุดท้ายของคำ (กลุ่มคำ) ต่อไปนี้

ตัวอย่าง เราเป็นเพื่อนเกลอ

ก. เจอกันวันนี้   ข. อย่ามัวทำเปลอ   ค. เพื่อนฝูงทักทาย

๑. โบราณท่านสอน

ก. ก่อนจะเข้านอน   ข. อ้อนวอนพระคุณ   ค. วอนให้จดจำ

๒. พ่อแม่พี่น้อง

ก. รักกันปรองดอง   ข. ตรากตรำทำงาน   ค. ถึงเป็นคนจน

๓. ทำงานอย่าท้อ

ก. ไม่ควรอ่อนแอ   ข. รักกันฉันเพื่อน   ค. อย่ามัววีรโร

๔. อยากมีความรู้

ก. เชื่อฟังคุณครู   ข. ครูสอนจงฟัง   ค. ไม่คอยเวลา

๕. ยึดมั่นความดี

ก. งดเว้นสุรา   ข. เฮฮาสนุก   ค. เป็นสุขทุกที

กลอนสี่

เป็นคำประพันธ์ประเภทกลอน ใน ๑ บท มี ๒ บาท ๑ บาท
มี ๒ วรรค วรรคละ 4 คำ กลอน 4สัมผัสบังคับของกลอนสี่
มี ๔ แห่ง ดังนี้

๑. คำท้ายวรรคแรก สัมผัสคล้องจองกับคำแรกของวรรคที่ ๒
๒. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ สัมผัสคล้องจองกับคำสุดท้าย
ของวรรคที่ ๓
๓. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๓ สัมผัสคล้องจองกับคำแรก
ของวรรคที่ ๔
๔. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๔ ของบทแรก สัมผัสคล้องจอง
กับคำสุดท้ายวรรคที่ ๒ ของบทถัดไป

ตัวอย่างกลอนสี่

สัตว์เลี้ยงของมัน

นั้นมีลูกหมา ชุกชนเหมือน บางครั้งคลอเคลีย วิ่งไปวิ่งมา	ชื่อว่าเจ้าจิง ชอบวิ่งหนักหนา ชอบเลียแข้งขา ซ่อนหาชุกชน
---	--

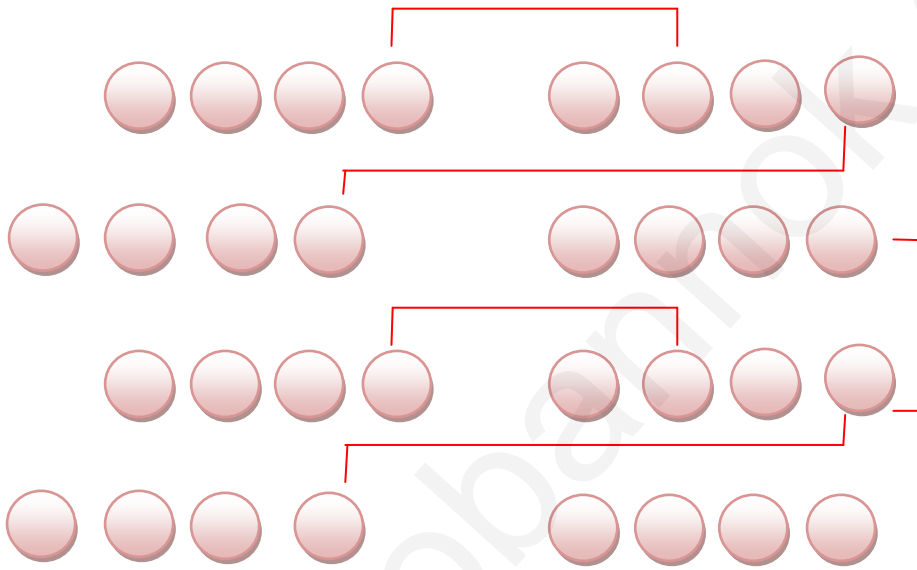
ลิง

กิจกรรมที่ ๕

นักเรียนมีความรู้เรื่องคำคล้องจอง ๔ พยางค์ดีแล้ว ลอง
หัดเขียนกลอนสี่ ดังตัวอย่างแผนผังสัมผัสต่อไปนี้

กลอนสี่

ตัวอย่าง

อนุรักษ์ป่า

	อากาศสดใส	ต้นไม้ปกป้อง
อากาศหม่น	หมอง	ต้องช่วยรักษา
	ฟื้นฟูปรับปรุง	บำรุงเยียวยา
ร่วมพัฒนา		รักป่ารวมใจ

แบบทดสอบหลังเรียน

เล่มที่ ๔

คำคล้องจอง ๔ พยางค์

ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✕ หน้าข้อที่พยางค์สุดท้ายของ
คำ(กลุ่มคำ)แรกมีเสียงคล้องจองกับพยางค์ที่ ๒ ของคำ
(กลุ่มคำ) หลัง

๑. **ท้องเที่ยวทะเล**
  - ก. วัวเหวหัวใจ
  - ข. เร็วร้อนเรื่อยไป
  - ค. เฮฮาพาสุข
๒. **พงไพรในป่า**
  - ก. ในสวนดอกไม้
  - ข. แก้วตาชอบไป
  - ค. มีสัตว์ดุร้าย
๓. **บ้านนี้มีรัก**
  - ก. มีสวนไม้ดอก
  - ข. ให้ความอบอุ่น
  - ค. ใครจักไผ่หา
๔. **ตื่นนอนทุกเช้า**
  - ก. รีบเข้าห้องเรียน
  - ข. รีบซื้ออาหาร
  - ค. รีบไปโรงเรียน

๕. อากาศสดชื่น

- ก. แจ่มใสยินดี
- ข. แดดร้อนตากใจ
- ค. อากาศสดใส

๖. รักข้ามขอบฟ้า

- ก. นภาแจ่มใส
- ข. ไม้ไผ่ไกลจากตัว
- ค. ผึ้งนกโบยบิน

๗. เจริญรุ่งเรือง

- ก. ทุกบ้านร้านค้า
- ข. บ้านเมืองสดใส
- ค. สำราญใจกาย

๘. ทุ่งหญ้ากว้างไกล

- ก. สุดหูสุดตา
- ข. ต้นข้าวรวงสวย
- ค. ต้นไม้มากมาย

๙. รู้คุณพ่อแม่

- ก. ยามแก่แลดู
- ข. พระคุณของท่าน
- ค. อย่าทิ้งให้เหงา

๑๐. สำนวนภาษา

- ก. ตั้งใจเล่าเรียน
- ข. วาจาสุภาพ
- ค. ลูกไก่ได้พลอย

เฉลยแบบทดสอบ

เล่มที่ ๔

คำคล้องจอง ๔ พยางค์

ก่อนเรียน

๑. ข   ๒. ก   ๓. ข   ๔. ก   ๕. ก
 ๖. ก.   ๗. ข   ๘. ก   ๙. ข   ๑๐. ก

หลังเรียน

๑. ก.   ๒. ข   ๓. ก   ๔. ก   ๕. ข
 ๖. ก   ๗. ข   ๘. ก   ๙. ก   ๑๐. ข

ชื่อเรื่อง รายงานผลการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการแต่งคำคล้องจอง ชุดนักกวีน้อย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ผู้รายงาน นางวิภา ฐิติวร ครูชำนาญการ โรงเรียนคลองลำเจียก
สำนักงานเขต บึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร

ปีที่รายงาน ๒๕๕๕

บทคัดย่อ

รายงานผลการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการแต่งคำคล้องจอง ชุดนักกวีน้อย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) พัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะ การแต่งคำคล้องจอง ชุดนักกวีน้อย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ๘๐/๘๐ (๒) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ การแต่งคำคล้องจอง ชุดนักกวีน้อย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ และ (๓) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วย แบบฝึกเสริมทักษะการแต่งคำคล้องจอง ชุดนักกวีน้อย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ (๑) แบบฝึกเสริม ทักษะการแต่งคำคล้องจอง ชุดนักกวีน้อย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๔ ชุด (๒) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการแต่ง คำคล้องจอง เพื่อใช้ทดสอบเรื่องการพัฒนา แบบฝึกเสริมทักษะการแต่งคำคล้องจอง ชุดนักกวีน้อย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เป็นแบบปรนัย ๓ ตัวเลือก จำนวน ๓๐ ข้อ และ (๓) แบบสอบถามความ พึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนที่ใช้แบบฝึกเสริมทักษะ การแต่งคำคล้องจอง ชุดนักกวีน้อย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เป็นแบบประมาณค่า (Rating Scales) ๕ ระดับ จำนวน ๑๒ ข้อ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒/๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวน ๒๘ คน

ผลการศึกษาพบว่า (๑) แบบฝึกเสริมทักษะการแต่งคำคล้องจอง ชุดนักกวีน้อย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ มีประสิทธิภาพ ๘๘.๘๘/๘๒.๐๖ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ๘๐/๘๐ (๒) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๒๔.๖๒ คะแนน เพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และ (๓) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการแต่งคำคล้องจอง อยู่ในระดับมาก